

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES	1
3. DOEL EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Doel en achtergrond van de voorgenomen activiteit.....	2
3.2 Locatiekeuze.....	2
3.3 Besluitvorming	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	3
4.1 Alternatieven en varianten.....	5
4.2 Nulalternatief/referentiesituatie	6
4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	6
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN.....	6
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	8
7. LEEMTEN IN INFORMATIE	9
8. EVALUATIEPROGRAMMA	9
9. VORM EN PRESENTATIE	10
10. SAMENVATTING VAN HET MER.....	10

1. INLEIDING

ICE Vastgoed Groep (ICE) wil aan weerszijden van het bestaande congres- en ijsbanencomplex het Triavium in Nijmegen een nieuwbouwproject genaamd 'Triavium Leisure Time Project' realiseren. Dit zal bestaan uit een skihal, een megabioscoop, een hotel en overige aanvullende en ondersteunende voorzieningen zoals bijvoorbeeld horeca, tennis- en squashbanen, kantoor- en personeelsruimten, vormen van 'family-entertainment', commerciële dienstverlening en aanverwante detailhandel.

Bij brief van 7 juni 2000¹ is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in De Gelderlander en De Brug van 7 juni 2000².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieumomstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie adviseert in het MER met name in te gaan op:

- de ontsluiting van het plangebied; de verkeersafwikkeling; de bepaling van de omvang van de parkeervoorzieningen; alsmede de mogelijkheden om het gebruik van het openbaar vervoer te maximaliseren;
- de cumulatie van effecten die veroorzaakt kunnen worden door de verschillende onderdelen van het plan;
- de functionele/ruimtelijke samenhang en afstemming tussen het 'Triavium Leisure Time Project' en de overige onderdelen van het Triavium, alsmede

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

andere relevante activiteiten in het gebied (zoals het winkelcentrum, inclusief de uitbreiding daarvan).

3. DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Doel en achtergrond van de voorgenomen activiteit

De aanleiding en de ontwikkelingen die tot het initiatief hebben geleid moeten worden beschreven. In het MER dient ingegaan te worden op de behoefte aan een skihal, een megabioscoop en een hotel in relatie tot vergelijkbare voorzieningen in de nabije omgeving, zoals de skibaan te Alverna⁵. Geef aan wat het verzorgingsgebied van de drie verschillende activiteitsonderdelen is. Indien voor de onderbouwing van marktontwikkelingen en prognoses gebruik wordt gemaakt van gegevens van soortgelijke activiteiten in binnen- of buitenland, dient te worden aangegeven in hoeverre de onderhavige situatie daarmee vergelijkbaar is.

De Commissie adviseert in het MER aan te geven in welke mate en op welke wijze de realisatie van drie onderdelen en de overige en aanvullende voorzieningen van elkaar afhankelijk zijn en van de reeds aanwezige voorzieningen⁶.

Geef een concrete en duidelijke omschrijving van het doel. Het doel moet zodanig worden beschreven, dat het kan dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven.

Ten aanzien van de belangrijkste milieu- en verkeersaspecten, dient het MER in te gaan op de doelstellingen die de initiatiefnemer zichzelf stelt om alle vormen van milieubelasting (vervuiling en hinder) zoveel mogelijk te beperken. Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte de gestelde doelen laten voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

3.2 Locatiekeuze

Geef kort aan waarom voor de locatie Triavium is gekozen en andere locaties in Nijmegen of omgeving niet aan de orde zijn. Geef expliciet aan of en welke milieuoverwegingen bij de locatiekeuze een rol hebben gespeeld.

---

⁵ Zie achterin bijlage 4, inspraakreactie nummer 3.

⁶ Zie achterin bijlage 4, inspraakreactie nummer 1, op pagina 2, onder paragraaf 2.2.

3.3 Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, parkeerbeleid, grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar beleidsnota's, (ontwerp-)plannen (bijvoorbeeld het streekplan) en (milieu)wetgeving, waarin deze zijn of worden vastgelegd. Aangegeven moet worden of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen. Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven⁷ (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

Het MER dient aan te geven dat het wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan door de gemeenteraad van Nijmegen. Beschrijf volgens welke procedure en welk tijdpad het besluit omtrent de wijziging van het bestemmingsplan genomen wordt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren. Ga hierbij ook in op eventuele privaot/ publiekrechtelijke overeenkomsten die zowel van de zijde van de overheden als van de initiatiefnemers aangegaan zijn of dienen te worden.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

Algemeen

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. De omschrijving van de voorgenomen activiteit omvat het ontwerp, de bouw, het beheer en het gebruik van de skihal, de megabioscoop, het hotel alsmede de overige aanvullende en ondersteunende voorzieningen. Gezien de aard van het voornemen zijn de verkeers- en vervoersaspecten van overheersend belang.

De Commissie adviseert in het MER duidelijk aan te geven op welke wijze de voorgenomen activiteit ruimtelijk/functioneel wordt afgestemd op de overige onderdelen van het Triavium en activiteiten in de nabije omgeving zoals het (uit te breiden) winkelcentrum en het bus- en treinstation. De Commissie adviseert de ligging van de skihal, de megabioscoop en het hotel ten opzichte van de overige activiteiten helder te motiveren.

---

⁷ Zie ook de hoofdstukken 4 en 6 van dit advies.

Bezoekersaantallen

Aangezien verkeer en vervoer tot de belangrijkste milieueffecten van het voor-nemen leiden, is een raming van het verwachte aantal bezoekers van groot belang, inclusief een berekening van de maximumcapaciteit per onderdeel. Daarbij dient aan de volgende punten in het bijzonder aandacht te worden geschonken:

- Er dient een vergelijking in gebruikersaantallen met overeenkomstige voor-zieningen in binnen- en buitenland te worden gemaakt worden.
- Voor elk van de onderdelen van Triavium, namelijk de ijshal, de congres-accommodatie, de skihal, de megabioscoop, het hotel en de overige wijzen waarop het complex gebruikt wordt, zoals voor manifestaties en leisure, moet worden aangegeven hoe de verdeling van het aantal bezoekers over de dag, de week en het jaar zal zijn. Indien er een duidelijke fasering in de uitvoering van de plannen aanwezig zal zijn, moet de verdeling voor elk van de fasen apart worden aangegeven.
- Er dient te worden gezien tot welke aantallen dit leidt en met welke fre-quentie een topdrukte zal ontstaan. Hierbij dient rekening te worden ge-houden met het feit dat bijvoorbeeld een percentage skiërs na het sporten nog een bezoek aan de bioscoop of het café brengen en op die manier – als zij met de auto gekomen zijn – langer een parkeerplaats bezet houden dan indien zij alleen voor het skiën zouden zijn gekomen.
- Uit de frequentieverdeling in de tijd moet worden afgeleid wat het maatge-vende aantal bezoekers is voor de verkeersberekeningen. Daarbij moet te-vens worden gezien in hoeverre de hoge aantallen samenvallen met piek-belastingen van voorzieningen in de omgeving, zoals de invalswegen van de stad tijdens de spitsuren en het bezoek aan het winkelcentrum
- Uit de bezoekersaantallen en -verdeling moet kunnen worden afgeleid hoe-veel verkeersbewegingen er na 23.00 uur zullen plaatsvinden, dit vooral met het oog op de berekening van de geluidhinder.

Verkeer en vervoer

Het MER dient inzicht te geven in de door het plan te veroorzaken verkeers-en vervoersstromen in samenhang met de in de toekomst te verwachten hoe-veelheid verkeer in de omgeving. Voor de geluidsberekeningen is een toe- of afname van minder dan ca. 25% niet relevant. Dit percentage komt overeen met een verandering in het geluid van minder dan 1 dB(A). Voor kruispunten die bijna vol belast zijn kunnen kleinere toenames dan 25% aanleiding tot congestie geven. Indien dat het geval is moeten ook deze kleinere toenames worden meegenomen in het MER.

De volgende punten dienen in het MER aan de orde te komen:

- de vervoerwijze van bezoekers aan het Triaviumcomplex: auto (inclusief de verwachte gemiddelde bezetting per auto per relevant dagdeel), fiets, openbaar vervoer, touringcar;
- de voorzieningen voor het autoverkeer: capaciteit en intensiteit van toelei-dende wegen en kruispunten, zowel vanuit de stad als vanuit de regio, op relevante tijdstippen (zie bezoekersaantallen); omvang van de parkeervoor-zieningen gerelateerd aan de vraag daarnaar; alsmede de wijze waarop parkeeroverlast in de omgeving voorkomen zal worden;
- de voorzieningen voor het openbaar vervoer: loopafstanden en looproutes naar de haltes van trein en stads- en streekbussen tot de verschillende in-

gangen; frequentie openbaar vervoer; de mogelijkheden van vervoer na de laatste vertrektijden van het openbaar vervoer in relatie met de sluitings-tijd van het complex;

- de voorzieningen voor touringcars;
- de voorzieningen voor fietsverkeer en bezoekers te voet: routing en ligging en omvang van fietsenstallingen;
- de wijze waarop de verkeersprognoses tot stand zijn gekomen. Indien een verkeers- en vervoermodel is gebruikt dient in een bijlage een verantwoording van de rekenmethodiek te worden opgenomen.

Duurzaamheid

- Er dient in het MER ingegaan te worden op de mogelijkheden voor duurzaam bouwen, intensief of meervoudig ruimtegebruik, inzet van duurzame energie⁸ en warmte-krachtkoppeling, samenwerking op het gebied van energie-, afval- en vervoersmanagement en flexibiliteit (vallen de gebouwen ten dele of geheel voor andere activiteiten – nu en in de toekomst – te gebruiken).

Sociale veiligheid

- In het MER dienen tevens de maatregelen ter bevordering van de sociale veiligheid rondom de verschillende activiteiten en voorzieningen, op en aan de parkeerplaatsen en haltes voor openbaar vervoer en op de fietspaden aangegeven te worden.

Externe veiligheid

- Er dient in het MER een veiligheidsanalyse gemaakt te worden, waarbij in het bijzonder aandacht besteed dient te worden aan de te gebruiken gevaarlijke stoffen en de risico's daarvan.

4.1 Alternatieven en varianten

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

Om de alternatieven te kunnen vergelijken moeten de milieugevolgen van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. De milieueffecten van de voorgenoemde activiteit dienen beschreven te worden voor de verschillende varianten.

Naar mening van de Commissie bestaan er geen onderscheidende inrichtingsalternatieven. Wel dient in het MER te worden onderzocht of voor de volgende elementen zinvolle varianten kunnen worden onderscheiden:

- ontsluitingsstructuur van het terrein, parkeervoorzieningen, parkeerbeleid, aanvangs- en sluitingstijden;
- stimulering van gebruik van openbaar vervoer en fietsvoorzieningen;

---

⁸ In het bijzonder dient hierbij aandacht besteed te worden aan de mogelijke inzet van zonne-energie alsmede de opslag van energie in de bodem.

- intensief ruimtegebruik/ duurzaam bouwen.

De meest milieuvriendelijke varianten kunnen worden gecombineerd tot het meest milieuvriendelijke alternatief (zie paragraaf 4.3).

4.2 Nulalternatief/referentiesituatie

De Commissie is van mening dat er geen reëel nulalternatief is, omdat het doel van de Initiatiefnemer niet bereikt kan worden zonder de voorgenomen activiteit te realiseren. In het MER dient de bestaande toestand inclusief de autonome ontwikkeling als referentie in het MER te worden beschreven.

4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Het kan worden samengesteld uit de eerdergenoemde varianten, eventueel met mitigerende maatregelen, waarbij het uitgangspunt moet zijn om alle vormen van vervuiling en hinder volledig tegen te gaan. Beschreven dient te worden met welke bewezen technieken en middelen dit gerealiseerd zou kunnen worden. Als dit technisch niet mogelijk is dient dit aangegeven te worden en wat vervolgens wel maximaal haalbaar is met behulp van welke technieken of maatregelen.

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling

In het MER dient de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling, te worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de ski-hal, de megabioscoop en het hotel en de bijbehorende overige voorzieningen worden gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Zo nodig – indien er nog onzekerheid bestaat over nieuwe ontwikkelingen waarvan de besluitvorming nog niet in gang is gezet of niet is afgerond – kan dit aangevuld worden met de potentiële autonome ontwikkeling.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden, twee schaalniveaus; een regionale schaal (het verzorgingsgebied van de drie activiteitonderdelen) en een lokale schaal (de directe omgeving van de voorgenomen activiteit). Bij de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de ontwikkelingen daarvan moet in het MER met name aandacht worden besteed aan verkeersgerelateerde aspecten:

- luchtkwaliteit: de achtergrondniveaus luchtverontreiniging op leefniveau dienen bepaald te worden. Voor verschillende plaatsen gelden specifieke parameters: CO, NO_x en fijn stof voor de aan- en afvoerwegen en benzeen voor de (overdekte) parkeergelegenheden;
- geluid: het wegverkeerslawaai op de relevante wegvakken in de bestaande en de toekomstige situatie en de geluidsniveaus bij relevante geluidsgevoelige bestemmingen (per relevante periode) dient beschreven te worden.

Gevolgen voor het milieu

Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed, zoals bijvoorbeeld verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied;
- expliciet dient te worden ingegaan op cumulatie van effecten als gevolg van samenloop van bezoek aan de verschillende activiteiten in het plangebied;
- behalve directe effecten moeten ook afgeleide effecten worden beschreven zoals de veranderende verkeersonveiligheid door de toename van verkeer;
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een gevoeligheidsanalyse worden uitgevoerd;
- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens moeten worden vermeld;
- de manier waarop de gevolgen voor het milieu zijn bepaald, dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- bij de beschrijving dienen de gevolgen van de aanlegfase en de gebruiksfase te worden betrokken;
- minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd.

Geluidhinder

a. Verkeer

Geef aan wat de geluidbelasting is ten gevolge van de toename van het verkeer ten opzichte van de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkeling en waar deze hinder wordt veroorzaakt. Volg hierbij de wijze van berekenen en toetsen van de Wet geluidhinder en ga uit van de in hoofdstuk 4 berekende en beredeneerde relevante situatie(s). Geef aan op welke wijze de gemeente Nijmegen het MIG⁹ zal invullen en in hoeverre dit gevolgen zal hebben voor de situatie in de omgeving van Triavium.

b. Installaties

Geef aan wat de geluidsproductie is van de koelinstallaties van het complex.

---

⁹ MIG = Modernisering Instrumentarium Geluidhinder.

c. Uitstraling van het gebouw

In het MER dient aangegeven te worden wat de geluidsuitstraling van het gebouw zal zijn bij gebruik van het Triaviumcomplex voor de verschillende (ook incidentele) activiteiten, zowel overdag, 's avonds als 's nachts.

Geef voor de verschillende hinderbronnen aan gedurende welke tijd en periode er sprake is van overlast en door hoeveel personen./in welke gebied deze wordt ondervonden.

Luchtverontreiniging

In het MER dient de luchtkwaliteit langs de belangrijkste aan- en toevoerwegen nabij het plangebied te worden beschreven aan de hand van de concentraties CO, NO_x en fijn stof. Bij de beschrijving dient rekening te worden gehouden met de voor deze stoffen relevante tijdsperiodes. Ga ook in op de effecten ten gevolge van parkeren in de parkeergarages en in de directe omgeving aan de hand van de concentraties benzeen.

Omgevingskwaliteit

Er dient in het MER inzichtelijk te worden gemaakt hoe de voorgestelde bebouwing en ruimtelijk opbouw (verdeling bouwvolumes, de toegangen) de gewenste verbinding tussen de stadsdelen Lindenholt en Dukenburg versterkt. Daarbij dient ingegaan te worden op het feit dat dit mogelijk een extra scheiding zal veroorzaken.

Voor het maken van tekeningen van de visueel-ruimtelijke effecten dient ondermeer uitgegaan te worden van de locaties in Zwanenveld, de 80^e en 91^e straat¹⁰.

Het mogelijk optreden van lichthinder dient in het MER beschreven te worden, zowel de schaduweffecten van hoge bebouwing, de weerkaatsing van zonlicht in ramen, als de uitstraling van licht door de gebouwen en de (gevel)reclames.

Tot slot, dienen in het MER de mitigerende maatregelen te worden beschreven die genomen zullen en/of kunnen worden om de vervuiling en hinder – de gevolgen voor het milieu – te beperken.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De *onderscheidende* milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentie(s) worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doel-

---

¹⁰ Zie achterin bijlage 4, inspraakreactie nummer 1, pagina's 4 en 5, paragraaf 4.3.

stellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in de verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De gemeente Nijmegen moet bij het besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat de initiatiefnemers in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in informatie en het te verrichten evaluatieonderzoek.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische (straat)namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)
- belangrijke leemten in kennis.